

Vètsé l'avri ! : (patois de la Broye fribourgeoise, Lully)

Autor(en): [s.n.]

Objekttyp: Article

Zeitschrift: Le nouveau conteur vaudois et romand

Band (Jahr): 88 (1961)

Heft 7

PDF erstellt am: 29.04.2024

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-232398>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ein Dienst der ETH-Bibliothek

ETH Zürich, Rämistrasse 101, 8092 Zürich, Schweiz, www.library.ethz.ch

Pages fribourgeoises

Ouna bala rinkontra a Bounafontanna

Velâdzo katzi pri di Chvan, kemin pêrdú a pêna yu. Techè din la né éthélâye, on gro dzouyo no j'è bayi. Bin vouê, nekoué l'ari moujâ ke no cheran atan dè mondo tyè chin a l'achinbyâye di patèjan a Bounafontanna. Brâvo payijan, che vo j'ithè favorijâ don galè cherin d'la dzâ, vo travalyidè vou-thra têra avui korâdzo por achurâ le pan dè totè lè familyè.

Velâdzo katzi pri di Chvan, frô dou trayin, bin yin di dzin. Por lè j'âvrê ke van gânyi lou ya in vela, n'è pâ tyachon dè chobrâ ou lyi le matin. I châvon ke la pou-cta ke pâchè ou lâ dou velâdzo a chê j'ârè n'atin nyon. Brâvè dzin dè Bounafontanna no j'an ti konprê ke vo j'y bin chu vouêrda lè bounè kothemè di j'anhyan è chuto le galé patè.

Por chouêtâ la binvinyête no j'an oyu M. Mouron préjidân, M. Biolley chindik è direkteu dè tsan, M. Dzojè Yerly préjidân d'anâ, M. Kolly conchiyé national è M. Python député a Arkonhyi. Din chi tin lè patèjan arouvâvan adi è M. Tanner nou-thron brâvo minbro dou comité chè dè-menâvè to grahyâjamin a pyèthi to chi mondo. Che kote grahyajè l'an tsanta. In pyan rochê, lè tsantre l'an fê our La Chayête è la choupâye.

Por to chin ke féjô por le patè y l'an inbriya a me n'intinhyon Nanète dè Pratzè ke m'a bin gaya émochenâ. In rètoua y l'è jè remarhyâ dè to kâ. Por la partya di fariboulè n'in d'a jâ a no fère atrapa mô i dzoutè dè rire, ma atinhyon, ne fudri djémé dépacha lè bouénè. Mè on'è, mé on ri, è kan on chè trâvè vouêtanta patèjan bin dèchida vo pouédè krère ke no j'an pacha ouna bala velya dè dzouyo. No vouêrdérin ti, on bon chovinyi dè Bounafontanna.

Mariéta Bongâ.

Vètsé l'avri !

(Patois de la Broye fribourgeoise, Lully)

On galé mîrlou adoûtsi chu la pye yôta brantse d'on vîyou pomao, to nyu m'a subyao à l'oroye l'ôtri : « Vètsé l'avri ke no rèvin ! Dyu sao san ke no vouêrdè dan sè katsètè¹ ! » L'è rèkonyu po san ke l'è on tyintâ². Sè mokè dè to le mondou kan on tsimprelou³ lé paossè pè lu tîssa. Mihyè to : kramena avui sèlâ. Tantou sè katsè dèzo lè bosson d'èpena naore dza to hyori, tantou s'abotassè le lon dé-z'adzè. Sè pyé à dyétao lè dzan é tsan, lè fao à fotre le kan dèzo on'na pouta vèssaoye dè grezî⁴. L'è pyin dè dzoûyou kan pao moyî on'na büya d'abô sètse pandya à la kôrda. Prao sovan, kraovè l'érba tindra dè nao. Betè dô dzaolou dan nousson kurti. Sin'nè dô grezî chu lè salaordè, lè-z'èpenatsè, dè poutè rèbuzè. Lè premîrè hyâ koton bin vitou lô bî je⁵ dè vèlu. Lè pititè bissè tsîzon mouaortè dè frao chu la nao yèssa. Lè-z'ozi impouêrî⁶ von rîdou lon katsî dan le boû prôutsou, pyorao le sèlâ to byévou⁷. L'oûvra fraode fao gurlao lè dzouvenè mèsson.

On dzo ke vouintîvou nousson poûre kurti, lé yé de to san ke sondzîvou dè li. Saodè vo san ke m'a de ? « Pahyinta on bokon : lè bî dzo rè vindron. Akuta vaore bin le galé tsan dô koukou. » Bin chur, sin voyê le mèprîzî ou bin le kontrèyî, nousson galé mê d'avri pao îre bin

rézenao byou, kan le vao bin. Adon to tsandzè : no-z'in dé dzo to hyori, pyin dé dzoû byou, dè sélâ è dè tsansson. On pao le vaore sé lé rôdao dan lè prao, sè roubatao avô lè koussè, fetsî son nao keman on kouryâ dan lè bordzon on venyoû byou. L'é zao yu djuvî⁸ avui lè z'aobrou in hyâ, dere on bondzo é pekôzi le lon dô ryô Tsantè avui lè dzan in kampanye. Dé yaodzou s'intertin dan lè curti prî dé fémalè. Va rinkontrao la bize on bë dô velaodzou, kudyè sè dépatsî dè la rètsondao⁹ on poû. Akutè tsantao lè-z'aluvètè totè benéze dè pouê no dere : « Sti yaodzou, le bon-tin l'è inke. » L'avri sè pyé avui lè premîrè ryondâlè ke s'in von de sé de lé dèzo le sélâ ke breyè. Kan bin kûdyè îre saodzou à sè-z'ârè ye fô pao trû sè fyao à li. Keman arrevè, è rè paortè. Ma dèvan tyè dè fotre le kan, no-z'invoûyè onkora on'na byantchya ke fao gurlao dè frao lè pudzin dè noussa vezena.

Ecrit en avril dernier

¹ Poches ; ² quinteur, fantasque ; ³ saute d'humeur ; ⁴ grésil ; ⁵ yeux ; ⁶ apeurés ; ⁷ pâle ; ⁸ jouer ; ⁹ réchauffer.

Le vîyou hyotsî

Prô sovan tî dèvan mè j'yè
Vîyou hyotsî dè m'n'infance,
Le bouneu irè prî dè tè
In mè vouèrdou la chovinyance.

Bin pyantao lé, dan nousra têra,
A tè pî dormon lè z'anhyan
Ta krao, ke, dominè la pyan-na,
Rèchao dè Dyu le sofyou puchan.

Chu le velaodzou, chu lè tsan,
Dzo è né, to don lon, te véyè,
Keman la dona chu l'infan,
Te sao bin èchuvi lè laormè.

Ta vouê ke pyârè dan la pin'na,
Lè dzo dè Dyu, no fao sondzî
K'in sti mondou, la vya lè kourta,
Dèmanda por no la pedyî.

Fao bon, tsî tê lè sè rèfyao
In z'ârè grobé dè la vya,
Dèzo tè mu, to rèvin hyao,
Inke Dyu ousrè bin la pin'na.

Viyè pyêrè yô la ré vindze
Fournè adî pê sè brezî,
D'abô ke rèvin la demindze,
Te tsantè po no rèdzoyî.

Lè vîr tè ke lè j'aormè simpyè,
Yin dè la travounye dô mondou
Vînyon kerî san ke Dyu bayè
Sin kontao à ti lè z'omou.

Son'na adî dè ballè demindzè
Tsanta dzoyâ vîyou hyotsî
Te tè mihyè à nousrè prin-yirè
Kan la né tsî chu le payî.

Numa Rosset.

On vîyou dzounou

Pilou (Pierre) l'avin pachâ chouchantan è alâvè adi in filyè. Inivè betâvè ouna bota è ouna galochè. Lin yé dé mandâ portiè.

I ma répondu ke che l'avin duvè botè l'arin frâin pi è ke che l'avin duvè galochè y dzubièrin tru.

Adon Pilou k'irè on to chuti la trovâ lou moyin dè pâ dzubyâ et dè pâ avin fra in pi...

— Ora y dion ke chi Pilou chè mâriè lou delon dè Pâtiè. Lè achebin on bon rémadou por-avin tzô in pi. Ma po pâ dzubyâ, lè ou n'otra tzanthon.

(Pata d'Ounin.)

Jean Barras.